

STRAŠIDLÁŘ

MEZI NÁMI OHNIVÝMI STRAŠIDLY

HYNEK KLIMEK

ILUSTRACE
ZDEŇKA
ŠTUDLAROVÁ

Hynek Klimek

STRAŠIDLÁŘ

Mezi námi ohnivými strašidly

Ilustrace Zdeňka Študlarová

Vydala Grada Publishing, a.s., pod značkou Bambook
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 6096. publikaci

Odpovědná redaktorka Magdalena Jimelová
Jazyková úprava Gabriela Janů
Návrh obálky Zdeňka Študlarová
Grafická úprava a sazba Šimon Jimel
Počet stran 64
První vydání, Praha 2016
Vytiskla tiskárna FINIDR s.r.o., Český Těšín

© Grada Publishing, a.s., 2016

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

ISBN 978-80-271-9003-4 (ePub)

ISBN 978-80-271-9002-7 (pdf)

ISBN 978-80-247-5627-1 (print)

OBSAH

Průvodce se představuje	5
O ohnivých mužích	6
O děvečce ztrestané ohnivým mužem	10
O dalších ohnivých mužích	12
O ohnivé dívce a dívce v ohni	16
O ohnivých kostlivcích	19
O smutné dívce měnící se v hořící věchet slámy	21
O ohněm planoucím Švédovi	26
O Skalníkovi s ohnivým pometlem	29
O prastarém ohnivém psu	31
O pohoštění od ohnivého psa	33
O dalších ohnivých psech	35
O ohnivých koních a kočárech	40
O ohnivých kohoutech, býcích a dobytčím děsu	44
O trestu od červeného kohouta	47
O ohnivých sudech, kolu, otýpce sena, meči, sloupu a košťatech	50
O světýlkách a bludičkách	54
O krutých světýlkách	57
O ještě dalších světýlkách	60
Vypravěč se loučí	64

PRŮVODCE SE PŘEDSTAVUJE

Už jste někdy četli anebo slyšeli o ohnivých mužích, ohnivých psech, ohnivých koních a dalších ohnivých zvířatech? Anebo o světýlkách, bludičkách a jiných tajemných světelných jevech? Budu vám o nich vyprávět a věřte mi, že toho o nich vím hodně.

Zajímám se o ně již dlouhý čas a k ohni mám blízko. Jsem starý hasič a velice rád čtu, v oblíbě mám historické příběhy a staré pověsti a naslouchám zkušeným. Jmenuji

se Tadeáš a jsem z Brna. Rodiče mě vedli k tomu, že člověk by měl pomáhat druhým, a tak jsem si zvolil povolání, kdy pomáhám. Vykonávám ho rád, a když má člověk rád svou práci a je jeho zálibou, vlastně dělá svůj koníček.

Zajímá mě všechno, co se vztahuje k ohni, i zmíněná strašidla a přízraky.

Chtěli byste vědět, jestli jsem nějaké viděl, a nebo se dokonce s některými z nich setkal?

Jsou tajemství, která si nechávám jen sám pro sebe. A teď už rovnou k ohnivým strašidlům. Začnu ohnivými muži.

O OHNIVÝCH MUŽÍCH

O ohnivých mužích se lze dozvědět z lidového vyprávění a pověstí z řady míst v Čechách a na Moravě. Ve Slezsku je jejich výskyt ojedinělý. Někde jim říkají ohniváč, ohnivák, ohnivec, žavák, světloň, světlouch či zkomoleným pojmenováním z němčiny fajermon, v části jižních Čech světlík.

Jak je zaznamenáno v řadě pověstí, neobjevili se jen tak kvůli tomu, aby rozšířili a zpestřili řady strašidel. Stávali se ze žhářů, avšak většinou z nadzemskou spravedlností vytrestaných nepoctivců, kteří šidili a okrádali jiné. Nejčastěji z těch, kteří tajně přenášeli mezníky, ohraničující jejich pozemky. Rozšiřovali tak svá pole nebo louky na úkor sousedů a neváhali se přít, že přemístěné mezníky byly odjakživa v místech, kam je přenesli.

Za to jim po jejich skonu nebyl dopřán posmrtný klid a za své hříchy pykají v podobě ohnivých mužů. Někteří z nich musí navíc nosit kolem krku nebo na zádech upevněné ohněm rozpálené těžké kameny.

Nejeden z ohnivých mužů patřil za života také mezi nepoctivé hajné, kteří načerno prodávali dříví anebo zvěřinu. Z takových hajných se sice podle pověstí většinou stávali diví muži, avšak z některých také muži ohniví. Další ohniví muži pocházejí ovšem i z řad jinných hřištníků.

Ve Studené na Jindřichohradecku se velice obávali ohnivého muže, který se tam čas od času objevoval. Nejenom za nocí, ale i za bílého dne. Jeho

zálibou bylo běhat v polích s dozrávajícím obilím, když bylo suché. Pokaždé, když ke Studené zavítal, některé z polí zapálil a nezřídka jich bylo i několik. Nebyly to ovšem rozlehlé lány, ale většinou skromná políčka, oddělená mezi sebou mezemi. Jejich

vlastníci ovšem i tak zaplakali. Jejich rodinám hrozil hlad. Škodolibý ohnivý muž se v těchto končinách ale naštěstí už delší čas neobjevil.

Jako sice ohnivý, ale jen slabě žhnoucí muž se za trest údajně musí v noci na poli u Louňovic pod Bláníkem procházet tulák, který se tady jednou rozhodl přespat ve velkém stohu slámy. Kouřil, a to se pro něj i stoh stalo osudným. Unavený usnul ještě dříve, než dokouřil cigaretu, kterou si ubalil. Její nedopalek mu od rtů vypadl do slámy a neštěstí bylo na světě. V hořícím stohu tulák uhořel. Nyní tam straší.

I z dalšího tuláka se stal ohnivý muž. V tomto případě dočasně. Bylo to v Brně Žabovřeskách. Tulák se tam na noc uchýlil do dřevěné kůlny na zahradě. V chladné noci si udělal ohniček, aby se zahřál. Počínal si však neopatrně a kůlnu zachvátil požár. Tulák v něm uhořel. Jeho přízrak v podobě ohnivého muže pak strašil do doby, než za zahynulého tuláka nechali v kostele odsloužit zádušní mši.

Jiní ohniví muži, kterých pobíhala za noci celá skupina u Holic, bývali údajně za svého života úředníky, jenže nepoctivými, a za to je stihl takovýto trest. Snažili se to odčinit tím, že jakmile někoho uviděli, spěchali k němu. Ne aby ho děsili, ale aby mu podle svých a daných možností pomohli. Stařenkám, ale i jiným, kteří se zdrželi v lese při sbírání klestí nebo hub, ochotně pomohli s jejich nákladem.